

Markus H. Ilves

Metazoa

Tallinna Linnateater

Lai 23, Tallinn 10133

linnateater.ee

facebook.com/linnateater

instagram.com/linnateater

Kavalehe koostas: Helen Kask

Fotod: Siim Vahur

Makett/kujundus: Katre Rohumaa

Kirjatüübid: Gt Sectra, Gt Federal

Paber: Pergraphica Natural Rough 100 g/m²

IGEPA Libra Vitalis AS

Lavastaja ja idee autor	Markus H. Ilves
Tekst	Trupp ja Markus H. Ilves
Kunstnikud	Joel Väli / Kadi Sink
Valguskunstnik	Emil Kallas
Heli	Arbo Maran / Markus H. Ilves

Etenduse juht	Loreta Janson
---------------	---------------

Esietendus 7. oktoobril 2023
Salme Kultuurikeskuse väikesel laval

Etendus on ühes vaatuses.

Osades:

Simo Andre Kadastu

Jan Ehrenberg

Maris Nõlvak

*„Ma mõtlen: võib-olla heidetakse kannatusi
rahvahulkade sekka peotäie kaupa ja võib-
olla kukub suur osa sellest ühtedele kaela ja
teistele kukub vähe või ei kuku üldse mitte
midagi.“*

JOSÉ LUIS PEIXOTO, „EI ÜHTKI PILKU“
(TÕLKINUD LEENU NIGU)

MARKUS H. ILVES

Markus H. Ilves lõpetas 2014. aastal Staffordshire'i ülikooli stsenaaristika eriala ja 2020. aastal EMTA lavakunstikooli XXIX lennu lavastaja eriala. Ilves asus 2021. aastal tööle Tallinna Linnateatri projektijuhina, 2023. aastast töötab siin lavastajana.

Lavastused Tallinna Linnateatris:

N. Gogol, „Revident“, 2022

„Vabalt peetavate kanade munad“, 2021

F. Dostojevski / E. Metsanurk, „Rogožin“, 2021
(koostöös Andreas Aadliga)

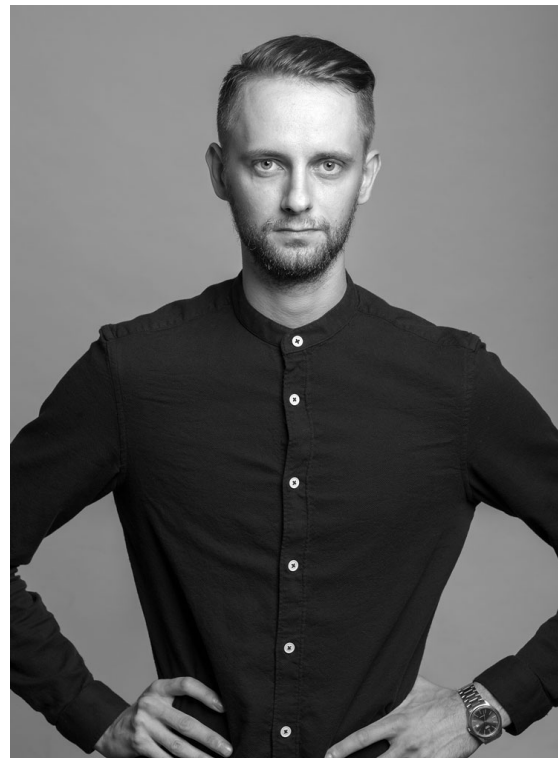
Lavastused mujal:

S. Beckett, „Godot'd oodates“, Theatrum, 2019

Rollid Tallinna Linnateatris:

Kenneth Barew – U. Uusberg, „Kalaranna 28“, lavastaja U. Uusberg, 2022

Osatäitja – A. de Saint-Exupéry, „Väike prints“, lavastaja E. Nüganen, 2018

INTERVJUU LAVASTAJA MARKUS H. ILVESEGA

Intervjuu toimus 6. septembril 2023.

Küsis ja toimetas Helen Kask.

Mida „metazoa“ üldse tähendab?

Metazoa tähendab hulkrakset. Ma tahtsin, et pealkiri vastaks kahele tingimusele: et tegu oleks bioloogilise terminiga ja see, mis kõlaks veidi toorelt või raudselt. Mulle tundub, et tunne või küsimus, mis see pealkiri tekitab, on üsna õige ja vajalik, see ei anna midagi ette. Pealkiri lihtsalt seletab: metazoa on hulkrakne inimene või olend. „Meta“ eraldiseisvana tähendab ka midagi, „zoa“ tähendab ka loomariiki, tekivad huvitavad seosed. Pealkirja panekuga võib ka alati ennast täiesti üle mõelda ja mida kaugemale me praegu prooviprotsessis jõuame, seda enam ma tunnen, et see sobibki.

Millised siis on need sisulised seosed pealkirja ja lavastuse vahel?

Lõpuks on tähtis see, mida publik sellest ise leiab, aga märksõna, mida rõhutaksin on „olendilik“ ja „bioloogiline“. Vajadus kuhugi kuuluda, nagu rakud koonduvad kokku üheks hulkrakseks.

Mis on see valupunkt, mis sundis sind praegu seda lavastust tegema?

Teema, mis mind alguses üleüldiselt ajendas, on kannatus. Mulle tundub, et me oleme ühiskonnana kohas, kus kannatust enam ei mõtestata. On tekkinud positiivsuse ja samas ka vingumisühiskond. Kõik peab kogu aeg olema väga hea ja väga hästi. Aga me kõik kogu aeg tegelikult kannatame. Ma ei mõtle seda mingis ülimas depressiivses võtmes, vaid et kannatused on elu loomulik osa. Kui sa suudad need ära mõtestada ja sellest kasvada, vaadata neid selle suhtumisega, siis tegelikult pole neis midagi hullu. Trenni tehes teeme me ka oma keha katki – see on bioloogiline fakt, ilma lihaseid lõhkumata nad ei kasva. Parim viis probleemist üle saada on sellega tegeleda, mitte teha nägu, et seda pole olemas.

Meedias ja ühiskonnas üldiselt on nii palju valetamist ja ilutsemist, illusiooni. Kindlasti on ka sellel oma koht ja ma ei taha seda halvustada, meelelahutusel on palju erinevaid nurki, mis on vajalikud, aga ma tahaks näha filme, kus see, et mees ja naine saavad õnnelikult kokku, on see koht, kus film alles algab, mitte ei lõpe. Mis pärast tuleb, nõuab palju rohkem vaeva ja tööd ja see on palju huvitavam. Armastus on kõige ülevam asi, mida me saame inimestena tunda, aga kui me arvame, et me ei pea selle nimel vaeva nägema, siis see on täiesti ebaloogiline. Kuidas me arvame, et nii suur asi tuleb lihtsalt? Niisama. See ei tule. Pole vaja tekitada illusiooni, et kui on raske, siis põgene. Seda suhtumist on praegu väga palju ja ma

ei mõtle siin üldse ainult suhteid. Kui ma ei tunne end parasjagu hästi, siis ma lähen lihtsalt kuhugi ära, teen mingit teist asja, et ma ei peaks selle probleemi peale mõtlema. Ja kui ei saada millegagi hakkama, siis süüdistatakse esmajoones teisi, mitte ei vaadata peeglisse.

Elus on alati duaalsus, pluss ja miinus käivad käsi-käes. Neid ei saa eraldada. See nii-öelda valu pool, raskustest ülesaamine ja pingutamine, ma mõtlen seda positiivses mõttes. See on ülimalt vajalik ja arendav. Ma ei taha olla moraliseeriv, ma ei ole kõike-teadja, mul on lihtsalt mu arvamus, et tõel on ka negatiivne pool ja seda me oleme proovinud proovi-protsessi loogikaga uurida.

Lisaks on minu jaoks märksõna maskid. Erinevad küljed meis. Need maskid on inimesena vajalikud, erinevad rollid, mida me mängime. Võtta kõik oma maskid ära, olla täiesti kohal – see on praktiliselt võimatu. Aga teatris näitlejatena on oluline need ära võtta. Nii proovis kui laval. Kui ma tean, mis maskid mul on, mis probleemid mul on, siis tuleb nendega tegeleda – maskid ära võtta ja ära puhastada, enne kui nad tagasi panna. Mulle tundub, et praegu on nii teater kui ka ühiskond läinud pigem seda teed, et probleemid ära unustada, parem lihtsalt naerda ning peita ja suruda need kuhugi sügavamale. Kui meie eesmärk on ikkagi inimest aidata, siis seda saab teha küsimuste tekitamise, mitte probleemide allasurumise kaudu.

Ühel hetkel hakkasin mõtlema, et kas meil on üldse enam kujundit või visuaali, millest me kõik ühiselt aru saame. Keskaja maalidel kasutati palju kujundeid – samuti kannatust, Kristuse passioon või ristilöömine –, aga me ei saa neist enam aru. Kui Kazimir Malevitš 20. sajandi alguses „Musta ruudu“ tegi, oli see nii võimas, kuna järsku saime sellest kõik ühtemoodi aru. See on must ruut – siin ei ole küsimustki. Olen mõelnud, et peaks selle teemaga tegelema: kuidas jõuda tagasi sinna, kus me kõik asjadest ühtemoodi aru saame. Me arvatavasti muidugi ei saagi enam kõigest samamoodi aru ja see on paratamatus, aga ideaalis ma otsin näitlejate mängu ja suhete rägastiku kaudu neid hetki, millega samastuda. Sest neid on vähe. Ma tahan laval näha toorest haprust, habrast ausat inimest. Ja selle jaoks on vaja palju treenida, see on natuke nagu tippспорт näitleja mõttes. Treenida endas kogu aeg seda, kuidas olla täiesti kohal, kuidas võtta kõike oma partnerilt. Kui näitleja on endaga piisavalt rahu teinud, suudab ta minna kohtadesse, kuhu ta muidu ei lähe. See on ka üks eesmärk olnud praeguse lavastusprotsessiga. Viia näitleja sinna, kus ta on valmis otsima.

Räägi oma lavastuse valmimise protsessist lähemalt.

Esimeseks impulsiks on tunne, mis tekib mingist mõttest, mis mind isiklikult väga kõnetab, ja sellest koorub välja teema, mida ma uurin, mille kohta ma loen ja millega tegelen. Aga eelkõike proovin seda endas näha – sest kui ma näen ühiskonnas mingeid

vigu, siis üks ma näen neid endas ka. Lavastajana on väga oluline sõnastada mõtet ja eesmärki, tajuda, mis akorde see sinus tekitab ja miks sul on vaja seda praegu uurida, ja siis proovida anda seda impulssi näitlejatele edasi anda.

Proovid algavadki selle teemaderingi ühise arutamisega. Katsun esialgu kõike mitte liiga selgelt ära seletada, et näitlejad saaksid sellest lihtsalt laheda laengu ja hakkaksid neid teemasid ise edasi arutama. Need jutuajamised on alati väga huvitavad, sest kõigil on oma nägemus. Lisaks räägime sellest, mida näitlejad ise teatri mõttes hetkel teha tahavad või vastupidi, mida nad teha ei soovi. Näiteks on keegi viimasel ajal mänginud väga palju teatud tüpaažiga tegelasi ja ta tahaks seekord teha midagi täiesti teistsugust. Kuna selles protsessis on esikohal selline uurimuslik loogika, siis küsin ka, et kas on näiteks mõni situatsioon, mida näitleja kindlasti tahaks katsetada ja kogeda. Seekord tuli sellest arutelust väga palju ausaid ja huvitavaid vastuseid ning ka ekstreemseid situatsioone, mida nad tahaksid läbi proovida. Kogu selle lavastusprotsessi mõte peaks olema see, et me kõik arename, ja kui seda näitlejale võimaldada, siis ta tahab rohkem tegutseda.

Idealis võiks muidugi hästi kaua rääkida ja analüüsida, aga seejärel tuleb üle minna harjutustele. Kasutame harjutusi, mis on hästi tihedalt seotud mitte ainult meie keske mõttega, vaid ka sellega, kuidas me töötame. Kui seda tüüpi otsingulist lavastust teha, on minu jaoks lavastajana tähtis ka ära

mõtestada mitte ainult miks, vaid ka kuidas me seda teeme. Et ka see oleks seotud praegu õhus olevate tendentsidega. Sellise töö juures on esikohal ikkagi metoodika. Mind on väga inspireerinud Bertolt Brecht¹, Thomas Ostermeieri² ja Jerzy Grotowski³ kirjutised ja harjutused, kasutame palju ka Meisneri tehnika⁴ harjutusi.

Minu jaoks on oluline, et kõik laval (ja tegelikult ka proovisaalis) toimuv tuleks läbi partnerite, et partner annaks minu järgmise tegutsemise algimpulsi. On erinevaid harjutusi, millega seda treenida. Treenida seda, et üksi ma ei saa midagi teha, alati on tugevam see lahendus, kui ma saan oma partnerilt seda vabadust ja tahet. Ma tahan, et näitlejad jääksid sellest sõltuvusse, kontaktist teise inimesega, et neil oleks seda impulssi partnerilt vaja ja nad ei saaks ilma mängida.

1 Bertolt Brecht (10. II 1898–14. VIII 1956) oli saksa näitekirjanik, lavastaja, luuletaja ja teatriteoreetik. Brecht oli 20. sajandil eepiliseks teatriks nimetatud suuna üks olulisemaid viljelejaid, hiljem nimetas ta oma stiili ümber dialektiliseks teatriks. Temalt pärineb mõiste "võõritusefekt".

2 Thomas Ostermeier (s 3. IX 1968) on üks praeguse aja olulisemaid saksa lavastajaid. Ostermeier on peamiselt seotud Berliini teatriga Schaubühne ja teda tuntakse kapitalistliku realismi žanri loojana, milles on tehtud paljud tema kuulsamad lavastused.

3 Jerzy Grotowski (11. VIII 1933 – 14. I 1999) oli poola lavastaja, teatriteoreetik ja -uuendaja, kelle lähenemine näitlemisele ja lavastamisele on tänapäeva teatrit väga palju mõjutanud. Grotowskit peetakse üheks eksperimentaalteatri loojaks.

4 Meisneri tehnika on Ameerika Ühendriikide teatriraktiku Sanford Meisneri välja arendatud näitlejameisterlikkuse õpetamise meetod, mille eesmärk on jõuda näitleja alateadvusesse, muutes näitleja ümbritsevate impulsside suhtes tundlikuks. Näitleja peamine fookus on partneril, mitte enda mõtetel või mõistuslikul rollianalüüsil.

Kusjuures kõige tähtsam on see, mida inimene tahab, see tekitab dramaatilise situatsiooni. Seda me oleme hästi palju harjutanud ja katsetanud, kuidas viia tahe väga tugevaks. Kui sa oled vihane ja näiteks karjud teise inimese peale, siis arvatavasti sa ei saa, mida sa tahad. Tuleb kasutada mingeid teisi taktikaid. Ma olen mõelnud, et sotsiopaatidel ehk ongi ainult tahe. Tavalistel inimestel on lisaks oma tahtmiste ka empaatia ja soov meeldida, aga kui sotsiopaat midagi tahab, siis tal on ükskõik, kuidas ta selle kätte saab. Näitleja peab ka mingil määral seda treenima. Oleme seda proovisaalis uurinud ja võtnud teistsuguseid lähenemisi ja taktikaid, kuidas saada, mida ma tahan. On olnud väga huvitav ja loodetavasti see kuidagi kajastub meie lõpptulemuses, et ma valin sealt need kõige intensiivsemad kõrgpunktid.

Pärast harjutusi arutame, mida me neist saime ja sealt proovime üle minna erinevatele situatsioonidele, mis ma näitlejatele ette ütlen, või annan ülesandeid. Sealt võib tulla väga huvitavaid elemente, mida lavastuses endas kasutada. Mitte seda, et terve stseeni paneks sisse, aga võib-olla on seal mõni huvitav mõte, tege-lane, sõnastus, liikumine või ükskõik mis.

Kui näitlejad on piisavalt nii-öelda soojad, siis alustame pikemate improvisatsiooniliste otsingutega. Loomulikult on vajalik ka sinna anda mingisugune sisend, aga kui ühtne baas on eelnevates aruteludes ja harjutustes loodud, siis võib kasutada rohkem vaba improvisatsiooni. Sisendiks võib olla näiteks see, et kui sa tavaliselt oled inimesena hästi empaatiline,

siis proovi seekord olla täiesti vastupidine, või ka mingi teema või tunne. Üritame leida selliseid elulisi hetki, mis sünnivad selle pealt, et inimesed on täiesti ettearvamatud, kui tegu on väga raske situatsiooniga. Inimene võib olla ükskõik kui empaatiline, aga ta tegelikult ei tea, kuidas ta kriisilukorras käitub. Meil kõigil on bioloogiline ja instinktiivne pool, mis vahel sellistes olukordades välja lööb ja toob kaasa loomaliku käitumise.

Proovin nende improvisatsioonide sisendteemade osas olla alati hästi ette valmistatud ja samas valmis iga hetk mõne teise suuna valima, vastavalt sellele, kus näitlejad parasjagu omadega on. Mulle väga meeldib, et kui sa teed proove inimestega, kes samuti väga tahavad teha, siis neilt on ka lavastajana palju võtta, et mida seekord katsetada.

Oluline on, et näitleja peab nendes improvisatsioonides tõesti proovima ja katsetama ja otsima, mitte jääma kinni üleanalüüsimisse, või üritama seda kuidagi etendada või näidata. Kui minna kohe eten-damise juurde, siis võib asi minna võltsiks ja tekkida surve, et ma pean seda hästi tegema. Aga kui näitleja siiralt proovib ja katsetab, siis ta ei saa jääda lolli olukorda. Kui sa etendad ja teed valesti, siis küll, aga ausalt proovides ja katsetades mitte. Alles siis, kui näitleja on läbiproovimise kaudu, et just see on õige ja miks ta midagi teeb, alles siis me hakkame seda arutama ja muutma, et kuidas seda situatsiooni või olukorda täpselt etendada.

Kui me oleme teinud mitukümmend tundi harjutusi, situatsioone ja improvisatsioone – mille ma muide kõik üles filmin ja kirja panen –, siis algab pusle kokku panemine. Esialgu istume ja arutame koos, et mis kõnetab, kus oli mingi huvitav teema. Vahel tuleb minna ka tagasi improviseerima, kui näitlejad sooviksid mingeid teemasid või lahendusi veel proovida. Tuleb küll tähele panna, et kuigi näitlejad on loomulikult samuti mõttega seotud, tegeleb mõttega eelkõige lavastaja, näitleja fookus on tegutsemisel.

See pusle kokkupanek on üks mu lemmikhetki sellises lavastusprotsessis. Valin paarkümmend asja, elementi ja hakkan neid ritta panema, mängin järjekorraga. Järjekord on väga tähtis. Seejärel proovin kõike füüsilisemaks saada, õigemini tugevdada just füüsilise väljenduse poolt, ja vaadata, kas midagi saaks teatrilikumalt väljendada. Siis lisandub muusika ja valgus, mis loovad täiesti uue tähenduste kihi. Nende elementidega saab palju muuta ja katsetada. Hetkel olemegi seal, et lõpptulemus võib tulla kohutavalt äge ja samas võib minna ka täiesti vastupidi.

Aga mul endal on tunne, et kui näitlejad tekitavad ausa tegevuse kaudu ausaid hetki, ei saa see olla vale või teemast väljas. Ma ei taha, et lõpuks oleks publikule puust ja punaseks tehtud, mida me täpselt öelda tahame. Muidugi peab tervikut andma, aga on parem, kui inimesel tekivad küsimused. Kuna küsimused sunnivad inimest tegutsema. Vastuse korral inimene kas nõustub või ei nõustu, aga ta ei tee mitte midagi. Eks narratiiv tekib iga inimese peas paratamatult

ise. Aga minu jaoks on oluline näha reaalsed, ausalt tegutsevad näitlejat laval. Sellest piisabki.

Me ei saa eraelus kunagi olla kogu aeg täiesti siirad ja avatud, see on inimesena väga kurnav. Aga teatris ma tahan seda, seda vahetut kontakti ja siirast mängu. See füüsiline pool on nii ekspressiivne ja väljendurikas, tahan seda sõna kõrval rohkem kasutada. See on nii värskendav ja vabastav ja samas seotud ka pingutusega. Soov pingutada, soov areneda, soov midagi leida. Julgus riskida, proovida ja olla isiklik, olla enda ja publiku vastu aus.

Kogu see uurimine ja arenemine ongi see, mida ma teatrist kõige rohkem otsin. Mõte võiks olla ikkagi inimesest järjest rohkem aru saada ja mulle tundub, et see on võimalik ainult tegemise abil, oma peas lihtsalt mõeldes lähed ikkagi enda subjektiivsesse mulli ära. Sõnad ripuvad kuidagi õhus ja võivad jääda halvas mõttes „metaks“. Aga teatris tuleb mõte ikkagi tegevuse kaudu, see on meie meedium. Teatrietendus võiks ideaalis olla rituaal, järjestikkus mõtestatud eesmärgi suunal. Kuidas mõte avaneb ja areneb tänu tegutsemisele.

„Ma mõtlen: võib-olla on inimeste sees valgus, võib-olla selgus, võib-olla ei olegi inimesed pimedusest tehtud, võib-olla on kindlustunne inimeste sees kui värske tuuleõhk ja võib-olla on inimene see, milles ta kindel on.“

„Võib-olla inimesed on, võib-olla on nad olemas ja võib-olla ei olegi sellele mingit seletust, võib-olla on inimesed kaosekübemed korratuse ümber ja võib-olla just see neid seletabki.“

JOSÉ LUIS PEIXOTO, „EI ÜHTKI PILKU“
(TÖLKINUD LEENU NIGU)

SIMO ANDRE KADASTU

Simo Andre Kadastu õppis aastatel 2013–2016 Tartu Ülikoolis ajakirjandust ja kommunikatsiooni. Lõpetas 2020. aastal EMTA lavakunstikooli XXIX lennu ja töötab samast aastast Tallinna Linnateatris näitlejana.

Rollid Tallinna Linnateatris:

Stanley – H. Pinter, „Sünnipäevapidu“,
lavastaja A. Kõrve, 2023

Osatäitja – R. Keerd, „Tõhususe sümfoonia“,
lavastaja R. Keerd, 2023

Kooliülem – N. Gogol, „Revident“,
lavastaja M. H. Ilves, 2022

Boriss Klaas – U. Uusberg, „Kalaranna 28“,
lavastaja U. Uusberg, 2022

Osatäitja – J. Vodolazkin / E. Petrova, „Aviaator“,
lavastaja B. Pavlovitš, 2022

Osatäitja – „Vabalt peetavate kanade munad“,
lavastaja M. H. Ilves, 2021

Ferdinand Fjord – K. Bjørnstad / D. Leesalu,
„Muusikale“, lavastaja D. Leesalu, 2021

Parfjon Semjonovitš Rogožin – F. Dostojevski /
E. Metsanurk, „Rogožin“, lavastajad A. Aadel ja
M. H. Ilves, 2021

Foto: Mark Raidpere

Osatäitja – „Osnap“, lavastaja R. Roose, 2020

Vanja – A. Tšehhov, „Vanja“, lavastaja M. Kimele, 2020

Osatäitja – A. de Saint-Exupéry, „Väike prints“, lavastaja E. Nüganen, 2018

Rollid mujal:

H. Pinter, „Tumm teener“, lavastaja A. Aadel, VAT Teater, 2020

„Valgete vete sina“, idee autor, lavastaja ja kunstnik R. Keerd, 2019

M. Gorki, „Päikese lapsed“, lavastaja U. Uusberg, Eesti Draamateater, 2019

S. Beckett, „Godot'd oodates“, lavastaja M. H. Ilves, Theatrum, 2019

AUS HETKE LÜHILÄBILÕIGE SINU KUNSTNIKUTEKONNAST:

**Milline teater või millised teemad
teatris sind hetkel kõnetavad?**

Konkreetsetest teemadest isegi rohkem huvitab mind praegu see, kuidas erinevatele teemadele või emotsioonidele läheneda, kuidas neid uurida ja lõpuks kuidas neid väljendada. Eriti (psühho)füüsiline pool.

Mida sul praegu näitlejana arenemiseks vaja on?
Enesekindlust.

**Mida oled seda lavastust tehes enda jaoks
avastanud?**

Et inimese piirialade uurimine õpetab palju, aga see nõuab pingutust, ausust ja julgust.

JAN EHRENBURG

Jan Ehrenberg lõpetas 2020. aastal EMTA lavakunsti-
kooli XXIX lennu. 2022. aastast töötab Ehrenberg
Tallinna Linnateatri näitlejana. Ta on teinud kaasa
ka mitmetes Eesti Draamateatri ja Tartu Uue Teatri
lavastustes.

Rollid Tallinna Linnateatris:

Esitaja – „Seitsmemagajapäev“,
lavastaja R. Roose / trupp, 2023

Osatäitja – P. Võigemast / L. Kalle / trupp,
„Suur veeuputus“, lavastaja P. Võigemast, 2023

Jēkabs – R. Bugavičute-Pēce, „Poiss, kes nägi
pimeduses“, lavastaja M. A. Jakovski, 2023

Ossip – N. Gogol, „Revident“, lavastaja
M. H. Ilves, 2022

Ülar Vōsa – U. Uusberg, „Kalaranna 28“,
lavastaja U. Uusberg, 2022

Osatäitja – „Vabalt peetavate kanade munad“,
lavastaja M. H. Ilves, 2021

Lev Nikolajevitš Mōškin – F. Dostojevski /
E. Metsanurk, „Rogožin“, lavastajad
A. Aadel ja M. H. Ilves, 2021

Osatäitja – A. de Saint-Exupéry, „Väike prints“,
lavastaja E. Nüganen, 2018

Rollid mujal:

M. Traat, „Puud olid, puud olid hellad velled“,
lavastaja P. Pedajas, Eesti Draamateater, 2022

U. Vadi, „Tund enne päikesetõusu“,
lavastaja P. Pedajas, Eesti Draamateater, 2022

R. Keerd, „Lood“, lavastaja R. Keerd,
Tartu Uus Teater, 2021

E. Metsanurk, „Mängu ilu“, lavastaja A. Adel,
Tartu Uus Teater, 2020

H. Pinter, „Tumm teener“, lavastaja A. Adel,
VAT Teater, 2020

„Valgete vete sina“, idee autor,
lavastaja ja kunstnik R. Keerd, 2019

M. Gorki, „Päikese lapsed“, lavastaja U. Uusberg,
Eesti Draamateater, 2019

S. Beckett, „Godot'd oodates“, lavastaja M. H. Ilves,
Theatrum, 2019

AUS HETKE LÜHILÄBILÕIGE SINU KUNSTNIKUTEKONNAST:

**Milline teater või millised teemad teatris sind
hetkel kõnetavad?**

Teater, milles tekst ja näitlejate mäng on põimitud
mõjuvate poeetiliste ning visuaalsete kujunditega.

Mida sul praegu näitlejana arenemiseks vaja on?

Katsetada eri tüpaažidega ja uurida mentaliteete,
millega ma varem oma töös kokku puutunud ei ole.
Tunnen, et olen saanud selle lavastusprotsessi jooksul
seda teha.

**Mida oled seda lavastust tehes enda jaoks
avastanud?**

Olen improvisatsioonide käigus proovinud teha
valikuid, mis on mulle ootamatud või näivad esialgu
võõrad. See on aidanud situatsioone ja tegelastevahe-
lisi suhteid uute nurkade alt mõista.

MARIS NÕLVAK

Maris Nõlvak õppis ühe aasta Tartu Ülikoolis religiooniuuringuid ja teoloogiat, lõpetas 2020. aastal EMTA lavakunstikooli XXIX lennu ja töötab samast aastast Tallinna Linnateatris näitlejana. Eesti publikule on Maris Nõlvak lisaks oma teatrirollidele tuntud ka filmidest „Kirsitubakas“ (Kuukulgur Film, 2014) ja „Apteeker Melchior. Viirastus“ (Taska Film / Nafta Films / Apollo Film Productions / Hansafilm, 2022). Nõlvak on teinud kaasa Eesti teleseriaalides: „Munavere“ (Centaur Films, 2021–2022), „Papsid“ (Elisa, 2022–2023) ja „Sassis“ (Kuukulgur Film, 2021–2023), mille teise hooaja külalisrežissöör ta muuseas oli. Maris Nõlvakut on 2018. aastal tunnustatud Panso preemiaga ja 2022. aastal Tallinna Linnateatri kolleegipreemiaga parimale naiskõrval- osale (Margrethe Irene Floedi rolli eest lavastuses „Muusikale”).

Rollid Tallinna Linnateatris:

Lulu – H. Pinter, „Sünnipäevapidu“,
lavastaja A. Kõrve, 2023

Liene – R. Bugavičute-Pēce, ”Poiss, kes nägi
pimeduses“, lavastaja M. A. Jakovski, 2023

Foto: Mark Raidpere

Clarisse Faber / Helen – R. Bradbury / D. Leesalu,
„451° Fahrenheiti“, lavastaja D. Leesalu, 2022

Liisel Rogers – U. Uusberg, „Kalaranna 28“,
lavastaja U. Uusberg, 2022

Osatäitja – J. Vodolazkin / E. Petrova, „Aviaator“,
lavastaja B. Pavlovitš, 2022

Margrethe Irene Floed – K. Bjørnstad / D. Leesalu,
„Muusikale“, lavastaja D. Leesalu, 2021

Aglaja Ivanovna Jepantšina – F. Dostojevski /
E. Metsanurk, „Rogožin“, lavastajad A. Adel ja
M. H. Ilves, 2021

Osatäitja – A. de Saint-Exupéry, „Väike prints“,
lavastaja E. Nüganen, 2018

Anja – A. Tšehhov, „Kirsiaed“,
lavastaja E. Nüganen, 2017

Rollid mujal:

J. Fowles, „Liblikapüüdja“, Kellerteater, 2023

A. Kitzberg, „Tuulte pöörises“, lavastaja M. Kohava,
NUKU teater, 2020

M. Gorki, „Päikese lapsed“, lavastaja U. Uusberg,
Eesti Draamateater, 2019

AUS HETKE LÜHILÄBILÕIGE SINU KUNSTNIKUTEKONNAST:

Milline teater või millised teemad teatris sind hetkel kõnetavad?

Kuidas toime tulla teineteisest kaugenemise ja üksindusega. Inimene olla, see tähendab tahta teise inimesega lähedane olla. Aga kui see lähedus on katki? Kui seda pole või seda on väga raske leida? Kui läheduse otsimine on toonud valu ja kannatust ning inimene ei suuda end rohkem avada, kartes uuesti pettuda. Kuidas sellega toime tulla? Samas ei saa me kunagi olla päriselt kellegagi koos. Üleni ei tunne me ennast isegi ja teine inimene, kui lähedane tahes, tunneb meid ainult sinnamaani, kuhu ta on võimeline ennast ja maailma tajuma. Enesepiiramise, katkise ja laiskuse, teadmatus ja kasvatuse ja kõik muud sajad tuhanded filtrid tulevad vahele. Ja vahel on mõõtmatu valgus, et pole võimalik üksteist lõpuni mõista.

Kuidas toime tulla lähedusevajaduse ja paratamatu üksindusega? See on oluline teema minu jaoks.

Mida sul praegu näitlejana arenemiseks vaja on?

Hästi palju erinevat tööd. Selles mõttes on improvisatsioonid ja harjutused „Metazoa“ prooviprotsessi juures väga kasuks tulnud. Põnev on surkida enda

sisemuses hetkel, mil kõik mõtted on otsas, oled väsinud ja tühi. Siis kui oled end tühjaks improvi-seerinud. Siis tekib mingi huvitav vaakum, millest ei pruugi midagi tulla või siis tuleb mingi tõeline hetk, mingi aus, ühegi maskita hetk. Mitte et ainult seda peaks taga ajama. Suure tõenäosusega on nendes kokkujooksmise hetkedes vähe kasutamiskõlblikku, mida publik päriselt näha tahaks. Aga see treenib mingisugust avatust hoidma, ilma peale kasvatatud kihtideta. Ilma mugavustsoonita. Kui oledki segaduses, siis paljud tõkked kaovad. Kaose hetkes tekivad uued võimalused. Kui kõik su sees on segi paisatud, ei saa vanade käidud radade mosaiik sind takistada. Sul on võimalus segipaisatud killud hoo pealt teiseks mustriks laduda.

Mida oled seda lavastust tehes enda jaoks avastanud?

Et ma suudan rohkem. Et ma suudan alati veel rohkem avarduda. Ja et ma ei oska veel mitte midagi. Kahtepidi tunded on. Vahel on selline tunne, et midagi sündis. Vahel on tunne, et ma ei oska mitte midagi. Miks ma üldse siin olen? Kes ma enda arvates olen? Aga see on loomulik. Olen avastanud, et pidevalt selles mitte-midagi-ei-saa-arua-aga-üritan-ikkagiruumis viibimine tekitab vajalikkust alandlikkust ja uudishimujaatust, ilma milleta on raske midagi ausat ja väärtuslikku luua.

JOEL VÄLI

Eesti Kunstiakadeemia stsenograafia osakonnast võrsunud Joel Väli on tegutsenud teatrikunstnikuna VAT Teatri, Kanuti Gildi Saali ja Noorsooteatri lavastuste juures. Hooajal 2022/23 esietendus VAT Teatris tema diplomitöö kunstnik-lavastajana – „In memoriam Bellingshausen“ tegeles kokkulepete ümbervaatamisega ruumis ja pälvis teatriringkonnalt sooja vastuvõtu. Hooajal 2023/24 saab Linnateatri mängukavas lisaks „Metazoale“ Joel Väli kunstnikutööd näha ka lavastustes „Kolemees“ (autor Marius Von Mayenburg, lavastaja Jan Ehrenberg), „Kiilaspäine lauljanna“ (autor Eugène Ionesco, lavastaja Markus H. Ilves) ja „Annapurna“ (autor Sharr White, lavastaja Priit Pius). Käesoleval teatriaastal teeb ta kunstnikutööd ka VAT Teatri lavastustes ja lööb kunstnik-lavastajana kaasa Tartu Uue Teatri suveprojekti.

KADI SINK

Kadi Sink lõpetas 2022. aastal Eesti Kunstiakadeemia animatsiooni eriala. Tema kaks diplomitööd on rännanud mitmetel välisfestivalidel, nii Euroopas kui Lõuna-Ameerikas ja Aasias. Sinki debüütfilm, mis tegeleb mõtestamata sotsiaalse pürgimise ja sellega kaasneva hingelise ohvriga, on hetkel arendusjärgus. Brändina UUF on tema lapsiku ja elava joonega käekiri leidnud teenistust mitmete kultuuriprojektide ja ettevõtete graafikas. 2022. aastal ilmus Kadi Sinki debüütluulekogu „merelt pohli“.

Enne kunstiõpinguid, 2017. aastal, lõpetas ta TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse eriala. Ta on lõonud kaasa mitmete festivalide ja sündmuste kujundus- ja korraldustöodes, 2021. aastal tegi lavakujunduse Tallinna Linnateatri lavastusele „Vabalt peetavate kanade munad“ (lavastaja Markus H. Ilves) ning alates 2022. aastast töötab Linnateatri kommunikatsiooni- ja turundusjuhina.

ARBO MARAN

Arbo Maran töötab 2011. aastast Tallinna Linnateatri helitehnikuna (2011–2016 vanemhelitehnikuna). Ta on töötanud ka Eesti Nuku- ja Noorsooteatri helitehniku (2006–2008) ja heliosakonnajuhatajana (2008–2010). 2021. aastal lõpetas ta Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituudi helirežii eriala.

Lisaks teatri heli- ja muusikaliste kujunduste loomisele on Arbo Maran olnud helirežissöör mitmetele tudengifilmidele ja helioperaator dokumentaalfilmile „Peetrike Laanetagusel“ (Gaviafilm, 2018), lindistanud loodushelid filmile „Hiite lummus“ (Gaviafilm, 2013) ja olnud kaasoperaator filmis „Pesupäev ehk väike linnuaabits“ (Gaviafilm, 2002). Samuti on ta loonud helikujunduse Lennusadama näitusele „Operatsioon Red Trek. Eesti vabaduse kaitsel“ (2018).

Heli- ja muusikalisi kujundusi Tallinna Linnateatris:

H. Pinter, „Sünnipäevapidu“, lavastaja A. Kõrve, 2023

N. Gogol, „Revident“, lavastaja M. H. Ilves, 2022

J. Kross, „Tiit Pagu“, lavastaja J. Prints, 2022

„Vabalt peetavate kanade munad“,
lavastaja M. H. Ilves, 2021

S. von Vegesack / K. Moppel / K. Laumets,
"Balti tragöödia", lavastaja K. Laumets, 2021

F. Dostojevski / E. Metsanurk, „Rogožin“,
lavastaja A. Adel / M. H. Ilves, 2021

L. Kirkwood, „Lapsed“, lavastaja E. Nüganen, 2021

M. Hayhurst, „Nad tulid keskkööl“,
lavastaja D. Leesalu, 2020

J. Cocteau, „Inimese hää“, lavastaja K. Suits, 2020

M. Rukov / T. Vinterberg, „Kommuun“,
lavastaja E. Nüganen, 2019

M. Ivaškevičius, „Kant“, lavastaja E. Nüganen, 2019

A. de Saint-Exupéry, „Väike prints“,
lavastaja E. Nüganen, 2018

M. Cristofer, „See hetk“, lavastaja A. Kõrve, 2016

T. Rodrigues, „Kurbus ja rõõm kaelkirjakute elus“,
lavastaja D. Leesalu, 2015

J. Fosse, „Sügise unenägu“, lavastaja M. Kalmet, 2015

Heli- ja muusikalisi kujundusi mujal:

D. Leesalu / H. Kalmet / Paul Piik,
„Once Upon A Time In Estonia“, Kinoteater, 2016

N. Gogol, „Mängurid“, lavastaja J. Ibragimov,
NUKU teater, 2010

Fr. R. Kreutzwald, „Võlurätik“,
lavastaja J. Ibragimov, NUKU teater, 2009

„Šoti torupillimängija“, lavastaja K. Pekri / A. Uder,
NUKU teater, 2008

EMIL KALLAS

Emil Kallas lõpetas 2014. aastal Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti ja visuaaltehnoloogia õppekava valguskujunduse eriala ja töötab 2022. aastast Tallinna Linnateatri vanemvalgustajana (samuti aastatel 2012–2016 valgustajana ja 2016–2017 vanemvalgustajana). 2016. aastal pälvis Emil Kallas Tallinna Linnateatri kolleegipreemia valguskujunduse eest lavastustele „Melujanu“ ja „Tagasitulek isa juurde“ ning 2023. aastal valiti ta Linnateatri kolleegide poolt parimaks lavastusala töötajaks.

Valguskujundusi Tallinna Linnateatris:

„Seitsmemagapäev“, lavastaja R. Roose / trupp, 2023

P. Võigemast / L. Kalle / trupp „Suur veeuputus“, lavastaja P. Võigemast, 2023

R. Keerd, „Tõhususe sümfoonia“, lavastaja R. Keerd, 2023

F. Dostojevski / R. Sarnet, „Ülestähendusi põranda alt“, lavastaja R. Sarnet, 2023

R. Bradbury / D. Leesalu, „451° Fahrenheiti“, lavastaja D. Leesalu, 2022

J. Kross, „Tiit Pagu“, lavastaja J. Prints, 2022

K. Bjørnstad / D. Leesalu, „Muusikale“,
lavastaja D. Leesalu, 2021

P. O. Enquist, „Vihmausside elust“,
lavastaja D. Leesalu, 2019

M. Gorki, „Põhjas“, lavastaja U. Uusberg, 2018

A. Strindberg, „Preili Julie“, lavastaja L. Jaanhold,
2018

D. Leesalu / K. B. Väljamäe, „Kriipsud uksepiidal“,
lavastaja D. Leesalu, 2017

D. Macmillan, „Inimesed, kohad ja asjad“,
lavastaja D. Leesalu, 2016

W. Shakespeare, „Suveöö unenägu“,
lavastaja J. Rohumaa, 2016

M. Cristofer, „See hetk“, lavastaja A. Kõrve, 2016

M. Kõiv, „Tagasitulek isa juurde“,
lavastaja A. Šapiro, 2015

„Melujanu“, 2015

O. Preussler / D. Leesalu, „Krabat“,
lavastaja D. Leesalu, 2015

J. Steinbeck / V. Kirs / T. Parksepp,
„Hiirtest ja inimestest“, lavastaja V. Kirs, 2014

M. Lill / Paavo Piik, „Harakale haigus...“,
lavastaja M. Lill / Paavo Piik, 2014

K. Campbell, „Skangpoomijad“, lavastaja A. Vaarik,
2013

Valguskujundusi mujal:

J. Tätte, „Ristumine peateega ehk Muinasjutt kuldsest
kalakesest“, lavastaja G. Kordemets,
Jäned Pullitaliteater, 2023

T. Williams, „Klaasist loomaaed“,
lavastaja M. Peterson, Eesti Noorsooteater, 2023

C. Hampton, „Ohtlik meetod“, lavastaja M. Kalmet,
Rakvere Teater, 2023

L. Mattila, „YERMA 9PM“, lavastaja L. Mattila,
Vaba Lava, 2022

M. Rajas / I. Koff, „Sihtisid pole sel sillal“,
lavastaja M. Rajas, Eesti Noorsooteater, 2022

K. Jalasto, „Naine Salamandri tähtkujust“,
lavastaja M. Kalmet, Jäned Pullitaliteater, 2021

M. Lill / P. Põldma, „Teises toas“, lavastaja M. Lill,
Eesti Noorsooteater, 2021

„Pidu katku ajal“, lavastaja B. Landberg,
Must Kast, 2021

„Kaks garaaži“, lavastaja E. Šņkovs, Vaba Lava, 2021

W. Herrndorf, „Miks me varastasime auto“,
lavastaja M. Rajas, Eesti Noorsooteater, 2021

B. Landberg / M. Seeder, „Inimesed ja numbrid“,
lavastaja B. Landberg, Vaba Lava, 2020

F. Zeller, „Poeg“, lavastaja O. Aardam, Theatrum, 2020

A. Luup, „Felicitas“, lavastaja A. Luup, Theatrum, 2020
„Evolutsiooni revolutsioon“, lavastaja B. Landberg,
Must Kast, 2019
Molière, „Ihnus“, lavastaja M. Rajas, Theatrum, 2019
O. Preussler, „Röövel Hotzenplotz“, lavastaja M. Rajas,
NUKU teater, 2019
A. H. Tammsaare, „Noored hinged“,
lavastaja M. Rajas, NUKU teater, 2018
„Peks mõisatallis“, lavastaja B. Landberg,
Must Kast, 2017
Paavo Piik, „Ei tao“, lavastaja Paavo Piik,
Kanuti Gildi SAAL, 2017
A. de Saint-Exupéry, „Väike prints“,
lavastaja M. Rajas, NUKU teater, 2017
H. Blasim, „Digital Hats Game“, lavastaja H. Eskola /
A. Mankonen, Teatteri Telakka, 2016
D. Cimarosa, „Salaabielu“, lavastaja G. Bongiovanni,
Rahvuskooper Estonia, 2013
L. Pirandello, „Heinrich IV“, lavastaja E. Keerd,
Endla Teater, 2012
J. Kasar, „Katuselt“, lavastaja U. Uusberg, NO99, 2011

Töörühm

Lavastusjuht Mart Saar

Dekoratsioonid Pärtel Tall, Roman Kuznetsov,
Airi Look, Sven-Tõnis Puskar, Grete Saluste,
Urmas Sepp, Rene Vernik

Kostüümid Moonika Lausvee, Jaana Leib,
Evi Lidenburg, Airiin Saar, Tiina Uibo, Deevy Pukk

Heli Karl Erik Laas, Aleksandra Koel-Tsupsman,
Arbo Maran, Indrek Tiisel, Lauri Urb

Valgus Emil Kallas, Jürgen Jaam, Neeme Jõe,
Fredri Karu, Chris Kirsimäe, Margus Sepman

Rekvisiit Terje Kessel-Otsa, Margus Mänd,
Liisa Tetsmann, Teele-Liis Tiidor

Grimm Anu Konze, Heldi Aun-Trepp,
Enda Karimõisa, Annifrid Muda, Marika Paesalu

Riietajad ja kostüümide hooldajad
Anneli Kõrvel, Öne Meronen, Maris Mihašova,
Küllil Pavelson, Eha Vetevoog

Lava Ando Tammsaar, Ilmar Aru, Rein Jurna,
Jaak Kaljurand, Jaan Kaljurand, Mihkel Peterson,
Jarko Rahnel, Jasper Roost, Joosep Elias Tani,
Ingvar Uski

Teatri peanäitejuht: Uku Uusberg

Teatri direktor: Mihkel Kübar

Tallinna Linnateatri toetajad ja koostööpartnerid

Tallinna Kultuuri- ja Spordiamet

Kultuuriministeerium

Eesti Kultuurkapital

Hooaja peatoetaja Utilitas

Suurtoetajad Espak, Nordecon,
Premia Tallinna Külkhoone, Synlab

Toetajad ABC Motors, Advokaadibüroo COBALT,
BABÉ, Dr. Hauschka, Euronics, Igepa,
LM Keskus OÜ / FOODMOOD, Medicum,
MyFitness, Pariisi Vesi, OÜ Pro Beauté, Ühisteenused

Publikut kostitavad Paulig, Fazer Eesti,
Marmiton, Reval Kondiiter

Tallinna Linnateater tänab:

Kätlin Kukka ja Bed Factory Sweden OÜ

Trupp tänab: Andrei Bljahhin

(lavakujunduse 3D mudel)

LEIDA RAMMO LINNATEATRI FOND

Eesti Rahvuskultuuri Fondi juures tegutseva
Leida Rammo Linnateatri fondi eesmärgiks
on toetada Tallinna Linnateatrit ning tunnustada
teatri loomingulist kollektiivi.

**Annetusi Leida Rammo
Linnateatri fondile saab teha:**

Saaja: Sihtasutus Eesti
Rahvuskultuuri Fond

Pank: EE672200221001101347
SWEDBANK

Selgitus: Annetus Leida Rammo
Linnateatri fondi

